

ЗМІСТ

Засідання тридцять восьме, вечірнє
(Вівторок, 14 травня 2019 року)

Прийняття за основу проекту Закону «Про фахову передвищу освіту»	...3
Рейтингове голосування щодо можливості розгляду законопроектів	...28, 38
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів»	...28

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ВОСЬМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
14 травня 2019 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Пустомитівський район? Львів'яни? (*Шум у залі*). Вітаю вас! Ми сьогодні підписали закон про мову, впевнений, для вас це дуже важливо.

Ще раз вітаю вас у Верховній Раді України!
Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям Слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації. Готові до реєстрації?

Увімкніть систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 358 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, прошу хвилину уваги. Я хочу звернутися до голів усіх фракцій і груп і запропонувати такий план дій. Увага!

У порядку денному наступним до розгляду стоїть блок питань щодо місцевого самоврядування, а саме законопроекти: «Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» ([№ 8369](#)), «Про засади адміністративно-територіального устрою України» ([№ 8051](#)), «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439-д](#)). Комітет просить перенести розгляд цих законопроектів на півгодини пізніше, бо проводяться останні консультації. То, чи можемо ми перейти до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про фахову передвищу освіту»? Є підтримка? Є?

«Блок Петра Порошенка», Артуре, є підтримка щодо розгляду проекту Закону «Про фахову передвищу освіту»? Є.

«Народний фронт», є підтримка? Є.

Колеги, ще раз нагадую, Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування попросив певну паузу для консультацій. Тому зараз ми переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про фахову передвищу освіту» ([№ 8321](#)) та альтернативних законопроектів [№ 8321-1](#), [№ 8321-д](#).

Прошу народних депутатів Марченка Олександра, Кременя Тараса та представника комітету приготуватися до доповіді.

Є пропозиція розглядати дане питання за скороченою процедурою. Хто підтримує, я прошу проголосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Зрештою, законопроект дуже вагомий. Думаю, якщо ми його повноцінно обговоримо, це буде позитивно і для освіти, і для українського парламенту.

Отже, спочатку автори представлять свої законопроекти, потім – комітет.

До виступу запрошується Олександр Марченко. Будь ласка.

МАРЧЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 90, Київська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, шановні працівники закладів вищої освіти І-ІІ рівня акредитації, студенти коледжів, технікумів! У 2014 році, коли приймався Закон «Про вищу освіту», коледжі, технікуми увійшли до структури вищої освіти, відбувся так званий перехідний період. Але з грудня 2014 року коледжі і технікуми мають вічну проблему щодо визначення фінансування. Пам'ятаєте, в грудні 2014 року ми мали довгу нічну епопею, щоб включити це фінансування, і це відбувається з року в рік.

Дякуючи вашим, колеги, зусиллям та Комітету з питань науки і освіти, у 2017 році був прийнятий Закон «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного

рівня «молодший спеціаліст» (проект № 5240), згідно з яким до 1 вересня 2019 року коледжі і технікуми залишаються у складі фахової передвищої освіти.

За участі колективів коледжів, технікумів, Всеукраїнської Асоціації працівників вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, ради директорів навчальних закладів I-II рівня акредитації, інших громадських організацій за два роки ми напрацювали професійний, прагматичний проект Закону «Про фахову передвищу освіту». Ключовими моментами законопроекту є автономія, яка може принести якість освіти. Ті надбання, та робота, яка велася в обласних асоціаціях, асоціацією коледжів, технікумів по всій території, вилилася в доопрацьований законопроект № 8321. Законопроектом об'єднуються понад 700 навчальних закладів, його прийняття чекають працівники коледжів і технікумів, 400 тисяч студентів цих закладів.

У вересні з прийняттям Закону України «Про освіту» для технікумів та коледжів передбачений окремий складник освіти – фахова передвища освіта, який перетворив колишні навчальні заклади I-II рівня акредитації із закладів вищої освіти на заклади передвищої освіти. Було доручено підготувати окремий законопроект про передвищу освіту. На виконання норм Закону України «Про освіту» ми напрацювали проект Закону «Про фахову передвищу освіту», і сьогодні він внесений до залу.

Законопроект підписали 259 народних депутатів, за що я вам, колеги, дякую. Він опрацьовувався Комітетом з питань науки і освіти декілька разів, і 16 липня 2018 року був зареєстрований у Верховній Раді. Що визначає цей законопроект?

Він визначає державну політику, сферу діяльності та місце фахової передвищої освіти, закріплює державне фінансування закладів фахової освіти, бо згідно з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України законопроект має розглядатися одночасно з законопроектом [№ 8460](#) щодо фінансування професійно-технічної фахової освіти, закріплює найкращі традиції багаторічного досвіду, сформованого коледжами, технікумами.

Хочу сказати, що законопроект, який закріплює даний складник освіти, є дуже важливим. Саме прийняття законів про освіту може зшити Україну. Проект Закону «Про фахову передвищу освіту» у воєнній Україні, в Україні, яка потерпає від того, що виїжджають

діти за кордон, має бути прийнятий обов'язково. У нас дуже багато йде розмов про те, що ми маємо зберегти наших дітей в Україні, впливати на відродження української економіки, мати впевненість у майбутньому. Закони про освіту об'єднують усіх народних депутатів, починаючи від Сєверодонецька, закінчуючи Західною Україною.

Ще раз хочу подякувати всім народним депутатам, співавторам, Всеукраїнській Асоціації працівників вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, Комітету з питань науки і освіти, всім працівникам освіти, які патріотично протягом багатьох років співпрацювали з нами, напрацьовуючи робочий, практичний, професійний законопроект. Розроблені й альтернативні законопроекти, але, я ще раз наголошую, якість освіти, впевненість у завтрашньому дні дають самостійність нашим закладам освіти.

Шановні колеги! Я прошу вас, Андрію Володимировичу, та всіх колег у залі підтримати законопроект № 8321 за основу. Упевнений, що законопроект – це бачення майбутнього України, турбота про наших дітей, і він об'єднає весь зал.

Дякую за увагу.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Запрошую на трибуну автора альтернативного...

Я перепрошую, пане Марченко, поверніться, будь ласка, на трибуну. Відповідно до повної процедури розгляду законопроекту ви маєте відповісти на запитання народних депутатів.

Прошу записатися на запитання до доповідача.

Народний депутат Курило. Прошу.

КУРИЛО В.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Шановні українці! Шановні освітяни і ті, хто вчаться в навчальних закладах I-II рівня акредитації, професійно-технічних училищах! Зрозуміло, що такий закон потрібен, і повинен був бути ще на початку

90-х років. Те, що жоден уряд, Міністерство освіти і науки і досі не спромоглися розробити такого законопроекту, це і призвело до, фактично, зuboжіння професійно-технічної освіти, вищої освіти I-II рівня акредитації. У нас випали ці дві...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Марченко, будете коментувати? Прошу.

МАРЧЕНКО О.О. Я дякую колезі Курилу за підтримку, за бачення і позицію, які він надавав під час розробки та опрацювання в співавторстві проекту Закону «Про фахову передвищу освіту» (№ 8321).

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Михайло Головка. Прошу.

ГОЛОВКО М.Й., *член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»).* Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 164, Тернопільщина. Хочу подякувати Олександрю Марченку за активну плідну роботу в розробці цього законопроекту. Я знаю, що було долучено багато експертів, у тому числі педагогів, які працювали над тим, щоб, дійсно, покращити ситуацію, яка на сьогодні склалася з фаховою передвищою освітою, стала дуже гострою.

Олександрю Олександровичу, скажіть: якщо цей законопроект приймемо, ви вірите в те, що нам вдасться, все-таки, переорієнтувати молодь, повернути її в Україну, і вона навчатиметься у своїй країні, матиме перспективу отримати робочі місця, орієнтуватиметься на Україну, а не за кордон? Адже, я так розумію, зміст цього законопроекту і полягає саме в тому, щоби розвинути якісну фахову передвищу освіту, щоб підготовлені спеціалісти в майбутньому були працевлаштовані, мали робочі місця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу.

МАРЧЕНКО О.О. Дякую, Михайле Йосиповичу, за підтримку, дякую за запитання. Я впевнений, що випускники, які отримують дипломи молодших спеціалістів, сьогодні є першими платниками податків, є першими працівниками, які йдуть працювати на виробництво. Це фахівці, які відповідають за випуск якісного продукту, а під час війни вони ще й перші захисники. І от сьогодні турбота про професійну технічну освіту, турбота про фахову передвищу освіту – це є найнеобхідніший аргумент того, щоб наша молодь шукала себе не в інших світах, а орієнтувалася на власну країну, брала участь в економічному розвитку України.

За статистичними даними випускники коледжів, технікумів найчастіше знаходять роботу в Україні, є найбільш затребувані в Україні. Я впевнений, прийнявши цей законопроект, повернувши повагу до коледжу, технікуму, ми матимемо якісну освіту та якісних фахівців. Капіталізація коледжів, технікумів – це капіталізація людського капіталу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Іван Спориш. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Вінниччина, виборчий округ № 15. Звичайно, ми сьогодні розглянемо всі три законопроекти і приймемо рішення. Доповідач сказав ключове – автономія і якість. Як було наголошено, прийняття законопроекту чекають 400 тисяч студентів. Передвища освіта – це коледжі, технікуми і таке інше, фінансування яких, як ви сказали, має забезпечувати, можливо, в якихось відсотках, і держава. Звичайно, ми не повинні жаліти кошти на те, щоб мати фахівців. Але скажіть, будь ласка, скільки коштів треба для реалізації такого закону, щоб він, дійсно, працював на наших дітей, наших фахівців?

Дякую.

МАРЧЕНКО О.О. Пане Іване, я дякую вам, що ви також є співавтором законопроекту, як і 259 народних депутатів. Ви сказали ключові слова – автономія і якість, які нерозривно пов'язані між собою. Коли ми розглядали законопроект, на його реалізацію потрібно було 5,7 мільярда – це зрівняльна цифра 2017 року, і я впевнений, що Українська держава і люди, наділені повноваженнями виконувати основні функції держави, виконавча влада повинні це забезпечити в унітарній державі, якою є Україна. Освіта є отим головним зшиваючим механізмом, який дасть нам майбутнє. Це не є гроші, щоб не забезпечити фінансуванням заклади фахової передвищої освіти. В Україні такі кошти є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам. Ви можете зайняти своє робоче місце.

Запрошується до доповіді автор альтернативного законопроекту № 8321-1 народний депутат Тарас Кремень.

КРЕМІНЬ Т.Д., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* «Народний фронт». Хоча наш законопроект № 8321-1 є альтернативним, я спочатку його презентую, а потім поясню суть філософії розвитку фахової передвищої освіти в Україні та дещо пунктиром позначу позицію Комітету з питань науки і освіти.

Так, справді, 8 травня 2018 року ми з колегою Ігорем Бриченком зареєстрували проект Закону «Про фахову передвищу освіту» (№ 8321-1), норми якого встановлюють основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи фахової передвищої освіти, створюють умови для співпраці державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань і бізнесу із закладами, що здійснюють освітню діяльність у сфері фахової передвищої освіти на принципах автономії, поєднання освіти з виробництвом, самореалізації особистості, забезпечення потреб людини і суспільства у фахівцях відповідної кваліфікації, а також визначають компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері фахової передвищої освіти. І це жодним чином не якесь

ноу-хау, це відповідне продовження реалізації концепції розвитку освіти в Україні, бо, хочу нагадати, що в контексті прийняття рамкового Закону «Про освіту» ми передбачили різні рівні освіти. Тому поява законопроекту № 8321-1 є логічним продовженням законодавчого забезпечення рівнів освіти.

Зрозуміло, що в нашому законопроекті ми змогли об'єднати не лише напрацювання, які є в різних галузях на рівні громадських організацій, асоціацій закладів фахової передвищої освіти, і величезний досвід, який нам пропонує ринок праці, а й європейський досвід, який сьогодні дозволяє не просто змінити модель, а запропонувати якісно інше бачення системи фахової передвищої освіти.

Разом з тим ми змогли максимально зосередити свою увагу і на внесенні змін до чинних законів, які для нас є принципово важливими: Закону України «Про вищу освіту» 2014 року, Закону України «Про освіту» та низки інших законодавчих актів. Сьогодні ні в кого не викликає сумніву успіх «Нової української школи» та ефективність Закону України «Про освіту». Так само ні в кого не викликає сумніву ефективність Закону України «Про вищу освіту», який також потребує відповідного вдосконалення.

Що хотіли ми запропонувати цим законопроектом? Зрозуміло, це широке поле співпраці і діалогу з середовищем. Зрозуміло, це шанс для інших рівнів освіти, і фахової передвищої освіти в тому числі. На превеликий жаль, раніше були проблеми, але у проекті закону ми визначили такі поняття, як «мистецька освіта» та її фахове існування, «спортивна освіта» і вперше за останнє десятиліття ми максимально професійно поставилися до такого поняття, як «військова освіта», яка набула особливого значення в умовах російської агресії.

Крім всього іншого, дуже чітко виписані всі основні норми, включаючи основні положення, структуру фахової передвищої освіти, типи закладів фахової передвищої освіти. І тут я хочу зупинитися на такому понятті, як «фаховий коледж», який дає можливість для реалізації концепції такої освіти в регіонах. Це можливість створення регіональних багатопрофільних центрів фахової передвищої та профільної освіти. Зрозуміло, це коледжі і ліцеї, які так само дають можливості і шанси.

Наступною важливою складовою є структура фахової передвищої освіти безпосередньо закладів освіти, яка побудована за кафедральним принципом.

Крім того, ми чітко прописали такі питання як: вибори керівників таких закладів, студентське самоврядування, існування гуртожитків, створення студентських гуртожитків та їх існування.

Не менш важливим питанням є взаємодія закладів з органами місцевого самоврядування та питання автономії. На превеликий жаль, заклади фахової передвищої освіти сьогодні критично потребують якісного фінансування з боку органів місцевого самоврядування, і таких прикладів дуже багато.

Ще дуже важлива складова, на якій я хочу зупинитися, це те, що норми цього законопроекту проклали дорогу до широкого обговорення взагалі проблеми фахової передвищої освіти в Україні. Тому я хочу подякувати тим, хто максимально зосередив свою увагу і долучився до розробки на майданчику Комітету з питань науки і освіти законопроекту № 8321-д, який є третім у низці цих законопроектів, але в жодному разі він не є альтернативним, і тут я хочу зробити зауваження, щоб широкий загальний наших колег, які розуміються на проблемах фахової передвищої освіти, розуміли. Законопроект № 8321-д є базовим, який може і повинен стати основним для прийняття Верховною Радою України. Незважаючи на те, що в нас є така багатовекторність, незважаючи на те, що велика кількість авторів із числа народних депутатів України долучилися до їхнього написання і підготовки, я вважаю, що законопроект № 8321-д є основою основ для справжнього органічного проєвропейського вектора розвитку фахової передвищої освіти. І тут, я думаю, більше скаже перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти Олександр Співаковський. Проте хочу підкреслити, що альтернативний законопроект № 8321-1 є проміжною ланкою, але він набагато кращий за законопроект № 8321 за рахунок своєї витонченості, аргументованості, за рахунок того, що він є предметом обговорення та позитивних відгуків.

Хочу подякувати тим колегам, які брали участь у наших регіональних нарадах, що відбулися, фактично, в усіх областях, подякувати Міністерству освіти і науки, яке долучалося до цього обговорення. Ми в жодному разі не хочемо бути контраверсійними до державницької позиції, тому, вважаю, законопроект № 8321-1 альтернативним, але

законопроект № 8321-д, який зараз презентуватиметься, є консолідованим законопроектом від імені нашого комітету, співавторами якого стали всі без виключення члени Комітету з питань науки та освіти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу залишатися на трибуні.
Колеги, прошу записатися на запитання до доповідача.
Народний депутат Іван Спориш. Прошу.

СПОРИШ І.Д. Вінниччина, виборчий округ № 15. Хочу подякувати пану Тарасу Кременю за його прекрасне розуміння всіх трьох законопроектів, і, як вже було сказано, об'єднав напрацювання. Це треба зробити, щоб мати фахівців, яких у перспективі будемо шукати, полювати за кожним фахівцем своєї справи. Це, дійсно, питання номер один. І я хочу подякувати пану Тарасу за розуміння. Думаю, було б дуже розумно об'єднати всі три законопроекти у єдине ціле, і сьогодні обов'язково проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.
Прошу, пане Тарасе, ваша відповідь.

КРЕМІНЬ Т.Д. Я хочу вам відповісти реплікою, що в нас є три законопроекти, але згідно з консолідованим рішенням нашого комітету я пропоную законопроект № 8321-д вважати базовим, бо він вбирає в себе всі норми запропонованих альтернативних документів, є обговореним і підтриманим професійним середовищем, є результатом тісної співпраці з ринком праці, органами місцевого самоврядування, і по-справжньому дає шанс на розвиток фахової передвищої освіти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.
Запрошується до слова народний депутат Андрій Ілленко.

ІЛЛЄНКО А.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Всеукраїнське об'єднання «Свобода», місто Київ. У мене запитання стосовно такого явища, як автономія цих закладів освіти. Якщо ми говоримо саме про коледжі і технікуми, скажіть, яка міра автономії передбачається у вашому законопроекті для цих закладів, я маю на увазі фінансову, організаційну, щоб вони могли ефективніше використовувати можливості для розвитку, щоб ця ланка освіти, дійсно, мала можливість розвиватися, і ми мали ефективну систему, яка готує кадри для всієї України в цьому напрямі?

КРЕМІНЬ Т.Д. Дякую за запитання. Я вважаю, одне із тих мірил, яке має стати підтвердженням автономізації закладу, полягає в наступному. У законопроекті № 8321-1 ми запропонували норму, яка перейшла і в законопроект № 8321-д, – створення органів нагляду або так званих наглядових рад, які, з одного боку, певною мірою взаємодіятимуть між органами місцевого самоврядування, ринком праці та закладами освіти, з іншого, будуть реальним стимулом, щоб заклади фахової передвищої освіти були максимально самостійними.

Незважаючи на декларативність кожного із цих законопроектів, власне, законопроект № 8321-д відповідає всім нормам автономізації закладу. Тому, я сподіваюся, народні депутати його і будуть підтримувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Запрошується до слова народний депутат Іван Савка. Прошу.

САВКА І.І., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, пані головуюча. Я хочу подякувати всім співавторам трьох законопроектів про фахову передвищу освіту, таких необхідних для нашої держави, особливо, для нашої молоді, які треба було прийняти ще в 90-х роках.

Насамперед хочу звернути увагу на підготовку військової освіти, про яку йдеться в законопроектах. Це саме ті військовослужбовці, які фахово підготовлені і готові стати до строю. Тому, Тарасе Дмитровичу, я хочу до вас звернутися з проханням прописати у законопроекті

норми щодо сумісної роботи із Збройними Силами України, щоб був певний результат і фінансування стосовно фахової підготовки майбутніх військовослужбовців, а тим паче, коли Україна шостий рік поспіль веде війну з Російською Федерацією (*Оплески*).

Дякую.

КРЕМІНЬ Т.Д. Я хочу подякувати своєму колезі за акцентування уваги на питаннях військової освіти, які сьогодні є вкрай важливими та актуальними. На превеликий жаль, в деяких областях у закладах фахової передвищої освіти немає військової освіти, що є величезним мінусом і дуже сильно впливає на рівень підготовки наших юнаків і дівчат до дорослого життя.

Одним із питань, які є принципово важливими в нинішніх умовах, є питання мови освіти. І дуже добре, що ця норма Закону «Про освіту» перейшла до законопроектів № 8321-1 і № 8321-д, а також питання щодо академічної доброчесності. Я вважаю, що молодь, яка навчається у закладах фахової передвищої освіти, повинна і на цьому рівні здобувати ті кваліфікації, які допоможуть їй у подальшому професійному зростанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе. Ваш час для відповідей на запитання вичерпаний

На трибуну запрошується перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти народний депутат Олександр Співаковський для представлення доопрацьованого законопроекту № 8321-д.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Насамперед я хочу звернутися до всіх депутатів – і до тих, хто в залі, і до тих, хто пішов: всім вам скоро йти на вибори, і треба розуміти, що, якщо ми не приймемо цього законопроекту, з 1 вересня всі технікуми і коледжі залишаться без правового забезпечення, тобто їх немає.

У 2014 році ще не наша каденція прийняла Закон України «Про вищу освіту» – це етимологія питання, в якому йшлося про заклади I, II, III, IV рівня акредитації. Тоді ми сказали, що заклади I-II рівня

акредитації – технікуми, коледжі і училища, прирівняні до них, – це не вища освіта, але протягом наступних двох років ми вирішимо питання, що таке коледжі і технікуми. Ні за два, ні за три, навіть, ні за п'ять років ми цього не зробили. І якщо ми сьогодні не приймемо рішення, кожний освітянин, який працює у технікумі чи коледжі, розумітиме, що питання цілої ланки освіти залишається без законодавчого забезпечення, воно не буде вирішено.

Тепер щодо підготовки даного питання. Ми отримали від нашого шановного колеги пана Олександра Олександровича Марченка законопроект № 8321. Потім Міністерство освіти і науки України, яке сьогодні представляє заступник міністра Юрій Михайлович Рашкевич, через народного депутата Кременя подало свій законопроект № 8321-1. Наш Комітет з питань науки і освіти опинився в ситуації, коли треба було знайти відповідний компроміс, бо цю сферу залишати без законодавчого забезпечення більше було не можна. Ми створили робочу групу, до складу якої увійшли понад сто експертів, а очолила її наша шановна колега Ірина Мирославівна Констанкевич, яка відпрацювала разом з секретаріатом, помічниками народних депутатів, і ми вийшли, дуже складно, але вийшли на компромісний варіант законопроекту.

Хочу сказати, ми шукали різні варіанти, в тому числі й ті, які взагалі поєднували профтехосвіту разом з технікумами і коледжами і дали б можливість створити інституції, які мали б інтегрований вигляд. На жаль, нас не підтримала спільнота з технікумів, коледжів і ПТУ. Тому ми запропонували вирішити дане питання шляхом прийняття законопроектів про фахову передвищу освіту і про професійно-технічну освіту. Це було дуже складне рішення. Ну, взагалі, я шпаргалки не використовую, бо це перший крок до плагіату і недоброчесності, але скажу стосовно компромісних моментів.

Перший момент, навколо якого були баталії, щодо визначення рівня фахової передвищої освіти, бо з одного боку, технікуми і коледжі хотіли входити до структури вищої освіти, з іншого, не хотіли, щоб їх прирівнювали до рівня профтехосвіти. У результаті знайшли компроміс: вони залишаються на п'ятому рівні, а дескриптори, які, фактично, визначають компетентність професійності тих людей, яких вони випускають, ми взяли шостого рівня.

Наступне. Щодо назви освітньо-професійного рівня.

Шановні колеги! Пане Береза, пане Бориславе, ви ж самі не любите, коли в залі розмовляють.

Шановні колеги! Ми розглядаємо ту ланку освіти в Україні, яка, фактично, є сержантським складом нашої економіки (*Шум у залі*).

Шановні колеги! Я що, маю витратити час на те, щоб вас...

Дивіться, комітет знайшов компроміс, назвавши цей рівень «фаховий молодший бакалавр». Гарна назва? Ні. Але з цим і ланка освіти погоджується, і міністерство, і комітет сприймає це, як компроміс.

Далі. Було питання від колег із «Свободи» щодо Наглядової ради. Тут були великі дискусії, але ми знайшли компроміс, який стосується того, щоб, з одного боку, забезпечити певну автономію навчального закладу з точки зору формування навчальних планів, формування викладацького складу, прийняття тих чи інших проектів, а з іншого, ми розуміємо, що держава є власником, і вона повинна мати регуляторні форми впливу, не прямі, не директивні, але форми впливу. Тому структура і функції Наглядової ради виписані так, щоб був забезпечений баланс між тим, що може вирішувати технікум, коледж, тобто ті, хто знаходяться в системі фахової передвищої освіти, і засновник мав важелі впливу. Це певний компроміс.

Наступне. Фінансування. Ось тут важливо. Були також складні дискусії, але ми домовилися, що технікуми і коледжі матимуть багатоканальну систему фінансування: держава фінансує із державного бюджету, місцева влада – із місцевого бюджету, а також бізнес.

Шановні колеги! Щороку, коли ми приймаємо державний бюджет і Бюджетний кодекс, маємо проблему одноканальної системи фінансування, що не дає можливості системам вищої, фахової передвищої освіти розвиватися. Це ненормально. Тому це ми й передбачили саме в цьому законопроекті.

До речі, якщо до 1 вересня ми не приймемо цього законопроекту, Міністерство фінансів напряду вирішуватиме долю технікумів і коледжів. Треба це розуміти.

Наступне. Зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання. Воно виписано так, щоб вирівняти в правах тих, хто йдуть зі шкіл або інших навчальних закладів.

Наступне. Прийом на навчання. Статтею 43 законопроекту визначено, що прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на основі вступних випробувань у школі або напряду у закладах передвищої освіти. У разі подання результатів ЗНО бал

вступника за відповідне вступне випробування збільшується на 25 відсотків. Тобто він має преференції, бо вступає так, як визнає держава.

Ще дуже важлива річ. Статтею 31 вперше визначається лише два типи закладів фахової передвищої освіти: фаховий коледж і військовий коледж сержантського складу. Спеціально виділяємо, бо оборона і таке інше має свою специфіку. Якщо технікуми, коледжі, то це сержантський склад нашої економіки, інший тип закладу називається «військовий коледж сержантського складу».

Наступне, шановні колеги, дуже важливе – траєкторія. Траєкторію ми забезпечуємо таким чином, щоб можна було вступати до фахової передвищої освіти і через школу, і через інші заклади. Більше того, фахова передвища освіта через ліцензування може мати відповідні програми не лише фахового молодшого бакалавра, а й молодшого бакалавра і бакалавра. Якщо навчальний заклад історично дуже потужний має певне кадрове забезпечення, певну технологічну базу, то чому йому не дозволити мати різні рівні бакалавратури: молодший бакалавр, бакалавр. Але це можливо тоді, якщо заклад пройде відповідне ліцензування.

Отже, шановні колеги, що ми обіцяємо. Якщо приймаємо законопроект № 3821-д, в якому ще є позиції, які потрібно відпрацювати і знайти компроміс, ми обіцяємо терміново на засіданні комітету ще раз підтвердити повноваження робочої групи, яку, якщо погодиться, очолить голова підкомітету Ірина Мирославівна, і доопрацювати, щоб до липня прийняти даний законопроект у другому читанні. Тоді з 1 вересня технікуми і коледжі в системі освітнього простору України не лише існуватимуть, а й будуть одним із важливих елементів інноваційної економіки України.

Шановні колеги! Прошу всіх повернутися до залу, щоб взяти участь у голосуванні, яке є дуже важливим.

Дякую всім.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Прошу залишатися...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Ви не будете заперечувати, якщо не буде запитань?

Колеги, щоб рухатися динамічніше, бо дуже великий порядок денний, просимо зараз записатися на виступи від фракцій в обговоренні. Немає застережень, якщо виділимо по 2 хвилини на виступ?

Від фракції «Народний фронт» виступає народний депутат Кодола.

КОДОЛА О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 209, Чернігівська область, політична партія «Народний фронт»). Чернігівщина, виборчий округ № 209. Шановні колеги! У порядку денному стоять дуже важливі законопроекти. Я як депутат-мажоритарник, представник Чернігівщини, хочу передати звернення всіх навчальних закладів I-II рівня акредитації: Ніжинський медичний коледж, Ніжинський агротехнічний коледж, Ніжинський коледж культури і мистецтва імені Марії Заньковецької, такі самі заклади, які працюють у Чернігові, Прилуках, підтримати цей законопроект і зберегти саме коледжі і технікуми, які готують фахівців, таких потрібних для нашої держави. Прошу підтримати.

Наша фракція голосує за. Голосуємо за ці важливі законодавчі ініціативи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Рибчинський. Будь ласка.

РИБЧИНСЬКИЙ С.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Голосіївський район, місто Київ. Прошу передати слово Володимиру Михайловичу Литвину.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Литвин. Будь ласка, з трибуни.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Для початку я звертаюся до президії: Регламентом передбачено 3 хвилини. Я думаю, під час розгляду і прийняття системного проекту закону не треба поспішати. Треба все обговорити, щоб було розуміння того, про що йдеться, тим паче законопроект є надзвичайно складним. Зрозуміло, що хоч і прийме Верховна Рада України цей проект закону, але він не діятиме, якщо одночасно не внесемо змін до Бюджетного кодексу. І це нагадуватиме те, як Верховна Рада прийняла Закон «Про освіту», а зараз маємо масові звернення, скажімо, від працівників дитячих установ, дитячих садків, про те, що не виконуються норми закону щодо підвищення їм заробітної плати. Радше цей законопроект нагадує законопроект про управління системою фахової передвищої освіти. Дуже багато місць відводиться перетягуванню і натягуванню повноважень, у тому числі на орган виконавчої влади.

Фінансування. Пропонується багатоканальне, але якщо до другого читання ми чітко його не пропишемо, це призведе до такого явища як регіональний егоїзм, коли фінансування місцевими органами влади цих закладів не здійснюватиметься або здійснюватиметься виключно в тій частині, яка їх цікавить.

Щодо обсягу автономії. Вона виписана більш-менш чітко в частині відповідальності, але про автономію говорити нереально, і тут народні депутати правильно ставили запитання.

Щодо виборів керівника таких закладів. Треба чітко прописати: якщо колектив визначився, ніяких лазівок для міністерств і відомств залишати не можна, щоб вони не протягували своїх людей.

Щодо повноважень наглядових рад. З наданням тих повноважень для наглядових рад, які пропонуються, цей проект закону працювати не може. Якщо ми хочемо мати наглядові ради, треба переписати норми, які містяться у Законі «Про вищу освіту».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Блоку Петра Порошенка» до слова запрошується Мельник Сергій Іванович.

МЕЛЬНИК С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Я хочу нагадати і звернути увагу на те, що під час формування Державного бюджету України нами було збільшено фінансування для закладів I-II рівня акредитації на 800 мільйонів. Тобто в цьому році ми забезпечили фінансування технікумів, коледжів на 10 місяців. А що далі? Особливо це стосується тих закладів I-II рівня акредитації, які є структурними підрозділами III-IV рівня акредитації.

Сьогодні однією із проблем є те, що фінансування здійснюється за програмою підготовки бакалаврів, а насправді воно має здійснюватися за програмою підготовки молодших спеціалістів. І я хочу звернутися до присутніх у цьому залі, тих, які є випускниками технікумів чи коледжів, бо ви як ніхто знаєте ціну цьому рівню освіти, з проханням врегулювати питання фінансування під час доопрацювання цих законопроектів.

Як передвища фахова освіта, так і профтехосвіта мають шкільний компонент. Є освітня субвенція, яка має йти на шкільний компонент. Сьогодні багато батьків, які оплачують навчання дітей за контрактом, у тому числі платять і за отримання дитиною шкільної освіти. Так не повинно бути! Мають бути регіональне, державне замовлення і освітня субвенція, яка чітко враховуватиметься, якщо діти старшої школи йдуть на навчання у заклади I-II рівня акредитації.

Тому під час доопрацювання я прошу профільний комітет звернути особливу увагу на питання фінансування, врегулювати його. Організаційні питання більш-менш врегульовані, а питання фінансування потребує доврегулювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, я звертаюся до всіх депутатів і голів фракцій. Голосувати ми будемо орієнтовно о 17:10 – 17:15. Я розумію, що повна процедура, і багато хто вийшов на консультації. Я прошу всіх о 17:10 бути в сесійному залі. Прошу голів фракцій змобілізувати народних депутатів, щоб о 17:10 ми могли перейти до прийняття рішення.

Зараз від групи «Партія «Відродження» виступить народний депутат Кулініч. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Дякую. Виборчий округ № 147, Полтавщина. Шановні колеги! Наразі ми обговорюємо надзвичайно важливі законопроекти, і це не вперше, тому що ситуація, яка склалася в системі профтехосвіти, фаховій передвищій освіті, надзвичайно критична і важка: відсутність фінансування, відсутність стратегії розвитку.

Я постійно отримую дзвінки від керівників училищ, технікумів, що є на моєму окрузі, які стурбовані тими величезними проблемами. Нещодавно я мав розмову з керівником Хомутецького ветеринарно-технологічного коледжу, що на Миргородщині. Ситуація дуже складна, люди стурбовані відсутністю фінансування, нормального розвитку матеріально-технічної бази.

Тому треба прийняти той законопроект, який має найбільшу підтримку в сесійному залі. І одночасно треба голосувати за внесення змін до Бюджетного кодексу, щоб довести це до логічного кінця, щоб законопроект став законом і працював як закон. Має бути нормальне фінансування. Зараз ринок праці переповнений юристами, іншими спеціалістами, а фахового працівника, який працював би в аграрній сфері, дуже складно знайти навіть на хорошу заробітну плату.

Отже, треба прийняти той законопроект, який має найбільшу підтримку, щоб дати можливість нормально розвиватися професійно-технічній і фаховій передвищій освіті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від Радикальної партії до слова запрошується Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Ми підтримуємо законопроект, який дасть можливість коледжам і технікумам розвиватися і мати фінансування. Водночас ми вважаємо, що цього недостатньо для відновлення економіки країни, отримання освіти дітьми, особливо з багатодітних сімей, дітьми-сиротами, дітьми з малозабезпечених сімей.

Уряд, влада Порошенка під диктовку Міжнародного валютного фонду підписали меморандум про скорочення видатків бюджету. І за чий рахунок скорочують? Не за свій, а за рахунок тих, хто не може себе захистити, за рахунок селян, робітників, людей праці, позбавляючи можливості дітей цих сімей отримати навчання, багаж знань, який потім зможе їх годувати в житті.

Скасували державне фінансування професійно-технічної освіти, перекинувши це на місцеві бюджети. А що, робить місцева влада? Закриває ці заклади, щоб зекономити 3 копійки, і ніхто не думає про сироту, селянина, робітника, дітей, які шукають, де заробити ту нещасну копійку. Тому що діти Президента сидять у парламенті, а діти робітників і селян, в кращому випадку, – на базарі або в Польщі.

Тому, крім прийняття законопроекту, норми якого забезпечать стабільне фінансування професійно-технічної освіти (коледжі, технікуми), ми вимагаємо внесення змін до бюджету, щоб відновити державне фінансування професійно-технічної освіти. Не кожен може бути міністром, депутатом, прокурором чи суддею. Щоб була сильна країна, треба менше депутатів, прокурорів, суддів, а більше фахових, освічених і високооплачуваних робітників, щоб люди отримували достойну зарплату за свою роботу (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. І заключний виступ від фракцій.

Від фракції «Батьківщина» виступає Вадим Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Законопроект вкрай необхідний. Володимир Михайлович вказав на слабкі його сторони, які треба доопрацювати, в тому числі визначити зміни до Бюджетного кодексу, щоб було фінансування і закон працював.

Але я хочу, щоб ми чітко розуміли статус цих закладів, і головне, освітні програми. Тому що, наприклад, аграрні вузи кого тільки не готують: і лінгвістів, і юристів, і містобудівників, і журналістів. Але скажіть, будь ласка, як ці спеціальності впливають на розвиток сільських територій? Я радий, що сьогодні в ринкових умовах ми запроваджуємо державне приватне партнерство в навчанні. Але скажіть

мені, що мають робити вузи, які є освітні програми, щоб ці фахівці були конкурентоздатні, готові працювати на певних підприємствах? Для нас головне – йти в ногу з часом, зі змінами.

Скажу вам, що агрохолдинги вже придумали програму «агротибети». Це такий собі універсальний солдат, який виконує функції і аудитора, і бухгалтера, і юриста, а, наприклад, агроном може займатися ще й ветеринарною медициною на підприємстві. І нам потрібно думати, як підготувати фахівців, які здатні приймати самостійні рішення, які будуть господарниками, знатимуть, як робити бізнес, створити підприємство. Це такі собі маленькі бізнесмени. Ось на це треба спрямовувати державні кошти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ІВЧЕНКО В.Є. Це добре, що ми запроваджуємо норми державно-приватного партнерства. Але, якщо є бажання здобути якісне, фахове навчання, тобто фаховий бакалавр як спеціальність, у цих навчальних закладах, то гроші має виділяти не лише держава, а й бізнес, абітурієнти або їхні батьки.

Тому ми будемо працювати над поправками, додавати саме в державному партнерстві...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Зараз будуть виступи народних депутатів, на які відводимо 9 хвилин. О 17:10 прошу всіх прибути до сесійного залу для прийняття рішення.

Прочу народних депутатів записатися на виступи в обговоренні даного законопроекту.

Кремінь Тарас Дмитрович. Будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д. «Народний фронт». Шановні колеги! Ніхто жодним чином не применшує і не гіперболізує значення і рівень важливості питання про роль фахової передвищої освіти в Україні. Наразі в народних депутатів є три законопроекти, кожен із яких по-своєму пропонує своє бачення розвитку однієї із найважливіших ланок освіти в Україні. Законопроекти: № 8321, № 8321-1 і доопрацьований варіант, на прийнятті якого ми наполягаємо, – № 8321-д, норми якого відповідають на всі виклики, який є збалансованим, де пропонується своє

бачення розвитку коледжів і технікумів в Україні, і це справжній шанс на розвиток освіти в Україні. Проект Закону консолідований із законами «Про освіту», «Про вищу освіту», з іншими документами, які потребують величезної підтримки і значення.

Тому законопроект № 8321-д, який підтримується нашим профільним комітетом, нашою фракцією, має стати базовим. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Віктор Леонідович. Будь ласка.

ШЕВЧЕНКО В.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ № 85, Івано-Франківська область, політична партія «Українське об'єднання патріотів – УКРОП»). Прошу передати слово Ірині Констанкевич.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Увімкніть мікрофон Констанкевич.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, політична партія «Українське об'єднання патріотів – УКРОП»). Виборчий округ № 23, Волинь. Шановні колеги народні депутати! Я звертаюся до всіх народних депутатів, хто голосував за Закон «Про освіту», хто підтримав зміни у вітчизняній освіті, хто хоче, щоб Україна мала конкурентоздатного фахівця, такого працівника, який матиме робоче місце тут, в Україні. Для цього ми маємо підтримати законопроект № 8321-д, який об'єднає залу. Тому що це законопроект, який стосується майбутнього коледжів і технікумів, причому, хочу наголосити, найближчого майбутнього. Якщо ми відтягнемо процедуру обговорення, доля цих закладів буде під питанням.

Тому, шановне товариство, я закликаю вас до голосування за цей об'єднаний законопроект. Закликаю долучитися до підготовки його до другого читання, подавши свої пропозиції. Ваш голос буде почутий, і всі ті проблемні питання, які ще є, ми врахуємо.

Разом з тим я хочу подякувати пану Марченку Олександровичу, який був ініціатором цієї великої роботи над змінами в освітній галузі, і сказати, що все, що було зроблено великою групою народних депутатів, буде враховано в подальшій роботі над законопроектом. Прошу голосувати за зміни в коледжах і технікумах.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.
Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Думаю, що тільки сліпий і глухий не чув у цьому залі про багатостраждальне місто Сміла Черкаської області. Цей колись флагман харчової промисловості, радіоелектроніки, механізованої промисловості, по суті, зараз стоїть. Але завдяки особистим зусиллям педагогів трьох наших коледжів вдалося зберегти унікальну промислову базу коледжів номер один. 15 лютого цього року виповнилося 135 років Смілянському коледжу харчових технологій. Це найстарший коледж у нашій державі. Зовсім поруч знаходиться центр підготовки і перепідготовки кадрів. Ви бачили б те обладнання, яке вони зберегли, не дали здати ні на металобрухт, ні розікрасти. Далі Смілянський промислово-економічний коледж. І всі вони просять проголосувати за законопроекти в порядку їх подання. Особисто я голосуватиму за всі три, сподіваючись на те, що ми дамо шанс нашим працівникам і нашій молоді не їхати за кордон, не продавати себе в Європу, а створювати умови для розвитку підприємництва тут, в Україні.

Я приєднуюся до тих наших колег, які висловлювалися на підтримку Олександра Олександровича Марченка. Ця людина два роки ходила по залу і переконувала всіх підтримати цю ідею. Сподіваюся, що всі, хто зараз обідає, п'є чай, не доїхав, прийдуть до залу і ми матимемо 226 голосів за ключовий проект, за який на «закате» своєї каденції Верховна Рада має проголосувати.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хочу підтвердити, що законопроекти будуть поставлені на голосування в послідовності подання. І в нас ніякий не «закат», у нас попереду ще багато відповідальної роботи для українського народу.

Зараз буде передостанній виступ. Прошу всіх подивитися кого із колег немає поруч, подзвонити їм і запросити до залу. Через 3-4 хвилини голосування.

Михайло Головка. Будь ласка.

ГОЛОВКО М.Й. Всеукраїнське об'єднання «Свобода», виборчий округ № 164, Тернопільщина. Шановні колеги! Законопроект, авторами якого є Олександр Марченко і 260 народних депутатів, ставить за мету підтримати насамперед нашу передпрофесійну технічну освіту, розуміючи, що це є базис, фундамент, в діяльності і життєдіяльності держави, адже нашим найбільшим капіталом є наша нація, наші діти, які є нашим майбутнім. Але сьогодні українська молодь не бачить перспективи у своїй державі, а наші сусіди пропонують їм якомога кращі умови, перетягуючи, перекупуваючи, переманюючи їх до себе, щоб вони там асимілювалися, там залишалися і створювали сім'ї, і це є реальним ударом по українській безпеці, по нашому майбутньому.

Тому завдання парламенту, у тому числі Всеукраїнського об'єднання «Свобода», підтримати законопроект № 8321, підтримати нашу професійно-технічну освіту, реально розвивати цей напрям, дати підтримку навчальним закладам, які залишили напризволяще, скинули їх тягарем на плечі місцевого самоврядування. Так звана реформа Гройсмана довела до того, що сьогодні закриваються училища, викладачі не мають робочих місць, студентам немає, де навчатися. Оце є загроза.

Ми вважаємо, держава має взяти на себе фінансування закладів професійно-технічної освіти – на сьогодні його не вистачає у розмірі 7 мільярдів. Закликаю підтримати цей законопроект, дати йому життя, дати майбутнє нашій молоді отримати якісну освіту. Бо сьогодні малому/середньому бізнесу гостро не вистачає слюсарів, сантехніків, зварювальників, кранівників. Це гостра проблема. Не може економіка країни піднятися, якщо немає спеціалістів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз заключний виступ. Прошу всіх заходити до залу.

Євген Юрійович Рибчинський. Будь ласка.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю. Дуже важлива тема для країни. Прошу передати слово своєму одногрупнику Лабазюку Сергію Петровичу.

ЛАБАЗЮК С.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець).* Хмельниччина, виборчий округ № 188. Колеги, ми розглядаємо надзвичайно важливий законопроект. Треба всім максимально зібратися в залі і підтримати дану тему. Ми розуміємо, що за останні роки склалася надзвичайно складна кадрова ситуація – відтік кадрів щороку збільшується. Також маємо надзвичайно критичну ситуацію з професійністю кадрів, що пов'язано з тим, що сьогодні освіта недофінансовується. І я ще раз хочу нагадати, про що сьогодні казали мої колеги: у жовтні не буде фінансування для коледжів. Неприпустимо казати: якщо у бюджеті щось залишатиметься, тоді дофінансуємо. Ми сьогодні не маємо морального права залишити ключову галузь освіти, яка забезпечує трудовим ресурсом наші аграрні підприємства, інші галузі держави, які розвиваються, бо технології ідуть швидше, не дати можливості нашим дітям отримати фахову освіту.

Сьогодні зверталися до нас наші колеги, керівники коледжів, керівники профтехзакладів з проханням підтримати законопроект № 8321-д, який, дійсно, збалансований. Колеги з профільного комітету наголошували, як багато було проведено роботи для знаходження золоті середини. Я є співавтором законопроекту № 8321, але погоджуюся з тим, що збалансованим є саме законопроект № 8321-д. Тому прошу колег підтримати його за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Обговорення завершено.

Колеги, прошу всіх зайняти робочі місця. Прошу повернутися з лож до залу, щоб ми не переголосовували. Прошу всіх, хто знаходиться в кулуарах, зайти до залу і зайняти робочі місця.

Співаковський. Будь ласка, 1 хвилина.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В. Шановні колеги! Комітет почув всі ваші зауваження. Якщо сьогодні ми позитивно голосуємо, обіцяємо завтра провести засідання комітету і створити робочу групу для доопрацювання законопроекту до другого читання. Запрошую всіх долучитися до роботи робочої групи. Ми відпрацюємо ті речі, які не задовольняють вас, знайдемо компроміс.

Колеги, якщо зараз ми проголосуємо позитивно, матимемо можливість до липня отримати повноцінний гарний проект Закону «Про фахову передвищу освіту», і з 1 вересня наші технікуми і коледжі будуть захищені на законодавчому рівні. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я поставлю на голосування всі три законопроекти в послідовності їх подання. Але комітет пропонує взяти за основу законопроект № 8321-д.

Колеги, переконливо прошу повернутися на робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні проекту Закону «Про фахову передвищу освіту» ([№ 8321](#)).
Прочу голосувати.

«За» – 181.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні проекту Закону «Про фахову передвищу освіту» ([№ 8321-1](#)).
Прочу голосувати.

«За» – 129.

Рішення не прийнято.

Колеги, прошу всіх зайняти робочі місця. Прочу максимально змобілізуватися. Будь ласка, підтримайте освіту.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про фахову передвищу освіту» ([№ 8321-д](#)). Прочу голосувати, прошу підтримати. Кожен голос має вагу. Давайте підтримаємо українську освіту. Голосуємо!

«За» – 254.

Рішення прийнято. Вітаю!

Колеги, увага! Щоб розуміти, чи є в нас потенціал розглядати законопроекти щодо місцевого самоврядування, я зараз проведу рейтингове голосування. Прошу всіх бути на місцях.

Отже, прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» ([№ 8369](#)). Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 193.

Прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду проекту Закону «Про засади адміністративно-територіального устрою України» ([№ 8051](#)). Прошу голосувати.

«За» – 169.

Прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439-д](#)). Прошу голосувати.

«За» – 197.

Думаю, ми можемо переходити до розгляду цього законопроекту. Комітет пропонує... (*Шум у залі*).

Колеги, прошу взяти участь в рейтинговому голосуванні щодо розгляду проектів постанов про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів. Прошу голосувати. Це буде хороший знак, ми відкриємо шлях для виборів.

«За» – 190.

Отже, переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439-д](#)).

Колеги, прошу підтримати пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Голосуємо!

«За» – 155.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Федорук Микола Трохимович. Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Комітет на своєму засіданні розглянув законопроекти: «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439](#)), внесений народними депутатами Княжицьким, Соболевим, Рибак, Величковичем, Лунченком, Довбенком, «Про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо посилення державних гарантій соціально-економічного розвитку» ([№ 6520](#)), внесений народними депутатами України Івченком, Крульком та «Про статус та розвиток гірських населених пунктів в Україні» ([№ 7038](#)), внесений народним депутатом Лопушанським. Під час обговорення законопроектів комітет дійшов висновку, що вони містять положення, які регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих самих суспільних відносин, а саме посилення державних гарантій соціально-економічного розвитку населених пунктів, які мають статус гірських, та відповідно до частини першої статті 100 Регламенту Верховної Ради України вважаються альтернативними.

У законопроекті пропонується виокремити в окрему категорію високогірні населені пункти, які розташовані на висоті 600 метрів і вище над рівнем моря, за умови, що не менше як 50 відсотків сільськогосподарських угідь у межах населеного пункту розташовані на схилах крутизною 20 градусів і більше, та посилити державні гарантії соціально-економічного розвитку цих населених пунктів.

Всебічно обговоривши питання, з'ясувавши позицію народних депутатів – членів комітету, комітет вирішив:

рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України відхилити проекти законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439](#)), «Про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо посилення державних гарантій соціально-економічного розвитку» ([№ 6520](#)) та «Про статус та розвиток гірських населених пунктів в Україні» ([№ 7038](#));

внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (№ 6439-д), підготовлений комітетом, та рекомендувати за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу, як об'єднавчий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Від фракції «Батьківщина» – Рябчин Олексій Михайлович. Ні.

Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Це, дійсно, унікальний законопроект, яким враховуються особливості життя людей, функціонування господарства в абсолютно унікальних районах. Практично, всі країни, у тому числі Європейського Союзу, де є високогірні населені пункти, мають аналогічні закони, бо особливості утворення адміністративно-територіального устрою, особливості функціонування закладів освіти, дошкільної освіти, медичних установ, особливості надання послуг, будівництво доріг, всієї соціальної інфраструктури докорінно відрізняються від інших населених пунктів, розташованих не в таких екстремальних умовах.

Цей законопроект є лише першим невеликим, але дуже важливим кроком до того, щоби люди, які живуть у неймовірних умовах, не кидали цих населених пунктів, а розвивали їх, щоби вони мали достойну освіту, медицину, елементарні послуги, якими користуються мешканці інших населених пунктів. Це лише початок.

Так, реалізація норм законопроекту потребує додаткових видатків із бюджету. Але якщо їх не надамо, ці населені пункти зникнуть, і ми не матимемо таких унікальних рекреаційних зон, унікальних зон для сільського зеленого туризму, не буде людей, які проживатимуть у таких населених пунктах.

Тому фракція «Батьківщина», особисто я та мої колеги, співавтори цього законопроекту, проаналізувавши і побачивши на власні

очі, як живуть люди в цих районах, просимо підтримати даний проект закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від «Народного фронту» – Микола Княжицький. До речі, він є ідеологом цього законопроекту.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановні колеги! Це дуже важливий законопроект, який стосується життя людей, яке, справді, важке. В українських Карпатах тиждень тому лежав сніг. По дорогах, які знаходяться, на жаль, у поганому стані, але ремонтуються, процес відбувається, правда, не так, як хотілося б, люди не могли доїхати навіть до районних центрів. В українських Карпатах вже традиційно, як ви не так давно бачили, через те, що між селами немає доріг, загинули люди, які приїхали, щоб подорожувати. Із гірських населених пунктів, які знаходяться на великій відстані від районних центрів, фактично, не можна довести людей до лікарні. Школи в цих населених пунктах не можуть нормально працювати, а пришкільні інтернати, в яких живуть діти, закриваються, і діти змушені пішки долати 10-15 кілометрів, щоб дістатися школи.

Дуже вас прошу підтримати цей законопроект лише в першому читанні. Тут є представник Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, з яким співпрацюємо, і ми разом доопрацюємо цей законопроект до другого читання, випишемо його так, щоб норми були спрямовані на збереження соціальних гарантій для громадян, пропозиції щодо розвитку бізнесу, заохочення інвестицій в гірські населені пункти, створення відповідних державних програм.

Фракція «Народний фронт» голосуватиме за цей законопроект. Ще раз хочу подякувати колегам із фракцій «Самопоміч», «Батьківщина», «Блок Петра Порошенка», інших фракцій і груп, які присутні в залі, з якими ми разом працювали над цим проектом. Ця законодавча ініціатива має нас об'єднати, тому що... Олегу Ляшку дякую особливо. Тому що життя кожного українця є вкрай важливим, а зберегти

унікальну гірську українську культуру, культурну спадщину, з якою пов'язані такі діячі як Іван Франко, Михайло Грушевський, Василь Стефаник та багато інших видатних українців, – це наш обов'язок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Самопоміч» – Олег Березюк.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні пані та панове! Цей законопроект стосується Чернівецької, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської областей, які мають високогірні райони. Він є лише першим кроком до того, щоб зрозуміти потреби людей, які проживають в цих районах, зберегти для них можливість там жити, щоб вони могли надавати послуги собі і гостям. Законопроект спрямований на збереження і людей, і природи, і інфраструктури, і, можливо, він вперше в українській історії робить особливим те, що є особливим.

Ще одна дуже важлива структурна річ. Законопроектом вперше справедливо визначається категорійність щодо висоти над рівнем моря. Бо можна жити у високогірному районі на висоті 400-500, а можна жити на висоті 600-700 метрів, де і яблуна родить зовсім по-іншому, і картопля родить зовсім по-іншому, і вижити на цих висотах значно важче.

Тому, шановні колеги, думаю, ми сьогодні маємо підтримати людей, які творять автентичність української культури, і живуть там, де жити непросто. Ми голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, через 5 хвилин відбудеться голосування. Прошу всіх голів фракцій максимально запросити депутатів до залу.

Ленський від фракції Радикальної партії передає слово Олегу Ляшку.

Будь ласка, пане Олегу.

ЛЯШКО О.В. Ми є авторами законопроекту про державні гарантії для гірських та високогірних населених пунктів, який був зареєстрований у 2017 році. Два роки він пролежав у парламенті. Чому такий важливий законопроект два роки лежав у парламенті? Тому що повно спаму, тисячі нікому не потрібних законопроектів. Хтось собі щось дерибанить, хтось краде, хтось лобіює, і через це високогірні райони страждають, бо до них не доходять руки, але, надіюся, нарешті, відбудеться ця історична подія.

Вперше за 30 років існування українського парламенту тут заговорили про наші гори, населені пункти, проблеми жителів високогір'я. Чернівеччина, Карпати, Закарпаття, Івано-Франківщина – там мешкають такі самі люди, як і ми, тільки їм живеться дуже важко. У горах повітря розріджене, відстані великі, грошей заробити майже немає де, на відміну від парламенту, тут щодня «бабки» гребуть, а в горах немає чого гребти, лише тяжка праця.

Тому треба прийняти законопроект, виділити фінансування із державного бюджету і підтримати жителів високогір'я. Честь їм і хвала! Нехай живуть до 100 років!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я щойно бачив, як кілька депутатів вийшли в кулуари. Будь ласка, запросіть до залу тих депутатів, які знаходяться в кулуарах парламенту. Через 2-3 хвилини перейдемо до голосування.

Зараз я надаю 1 хвилину Віктору Пинзенику. Будь ласка. Потім – Рибак.

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Гарний законопроект з гарною назвою. Але давайте подивимося на норми, які містяться в даному законопроекті.

Перше. Передбачається, що держава встановлюватиме надбавки до цін на продукти, які вона закуповує. Хочу вас поінформувати, що держава давно не закуповує продукції, її закуповують суб'єкти господарювання. А якщо державні органи проводять закупівлю продукції, то для цього є процедура публічних закупівель.

Друге. Якщо ми згадаємо норму чинного закону, якою передбачається, що держава зобов'язана постачати таким населеним пунктам продукцію, то нам треба відновити державний план і державний комітет постачання.

Третє. Передбачається оплата електроенергії за тарифом 50 відсотків. Скільки буде систем підтримки громадян в Україні? У нас ще система субсидії. Якщо я куплю будинок у чудовому мальовничому куточку Карпат, то я незалежно від доходів повинен 50 відсотків платити?

Далі. Законопроектом передбачається встановлення коефіцієнтів до медичної субвенції. Але прийнятим законом про медичну реформу передбачається не виділення грошей на медичні установи, а оплата послуг.

Далі. Законопроектом встановлюються доплати до тарифних ставок на 50 відсотків вище для працівників бюджетних установ, включаючи територіальні органи виконавчої влади, встановлюється підвищення пенсії на 50 відсотків, ніж в інших регіонах України. Скажіть, будь ласка, як ви поясните, чому мешканці населеного пункту, який знаходиться на висоті 600 метрів, повинні мати пенсії на 50 відсотків вищі, а мешканці населеного пункту, який знаходиться на 20 метрів нижче, ні? Я пропоную колегам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Зараз заключний виступ. Від фракції «Блок Петра Порошенка» – Рибак. Будь ласка.

Колеги, через 2 хвилини голосування. Цього законопроекту чекали дуже багато громад високогірних районів. Якщо зараз за браком дисципліни ми не підтримаємо, це буде неправильно. Прошу зайти до залу.

Будь ласка, пане Рибак, вам слово.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Виборчий округ № 202, Чернівецька область. Львівщина, Івано-Франківщина, Закарпаття, Чернівецька область, Буковина,

а також високогірні райони Криму, матимуть певну підтримку, якщо сьогодні парламент восьмого скликання прийме цей законопроект.

Шановні колеги! Цього законопроекту чекають сотні тисяч мешканців високогір'я, які живуть у важких кліматичних умовах, де тривалість зимового періоду набагато вища, ніж на рівнинній території Української держави, де набагато більша кількість опадів, капітальних ремонтів потребують дорожня інфраструктура, школи, дитячі садки, амбулаторії, лікарні, де й досі дуже важко добиратися до дитячих садків, шкіл, пришкільних інтернатів, які на Путильщині, Верховинщині вже закриваються, і діти мають долати 20-30 кілометрів, щоб дістатися до школи.

Ми повинні через прийняття цього законопроекту докласти максимум зусиль, щоб забезпечити ті соціальні стандарти, які ми декларуємо. Бо люди, які проживають у високогірних районах, знаходяться абсолютно в інших умовах: 20-30 кілометрів іти пішки до магазинів, 50 кілометрів – до лікарень.

Я закликаю всіх бути небайдужими до мешканців українських Карпат та Кримського високогір'я і підтримати цей законопроект хоча б за основу в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, не виходьте із залу. Поверніться!

Фракція «Опозиційний блок» вимагає слова. Я змушений дати 1 хвилину на виступ.

Долженков. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Фракція «Опозиційний блок». Шановні громадяни України! Шановні колеги! Ми з повагою ставимося до громадян, що мешкають у високогірних населених пунктах Карпат та Кримських гір. Але при цьому ми проти надання будь-яких преференцій під час нарахування заробітних плат, пенсій та інших видів соціального забезпечення.

Тут кажуть, в яких важких кліматичних умовах живуть люди у високогірних місцевостях. А в яких складних умовах з екологічної

точки зору живуть люди Донбасу, Маріуполя, Кривого Рогу? Чи там якийсь екологічний курорт? Хіба ті люди не заслуговують на якісь доплати?

Ми виступаємо за те, щоб було підвищення на відповідний коефіцієнт як для зазначеної категорії населення, так і для тих мешканців, які живуть в умовах складної екологічної обстановки.

Тому просимо повернути даний законопроект на повторне перше читання. Будемо підтримувати цю пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця. Ще раз наголошую: величезна кількість громад чекає нашого рішення.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (№ 6439-д). Прошу голосувати.

Усі пропозиції доопрацюємо до другого читання. Голосуємо злагоджено і відповідально. Кожен голос має значення.

«За» – 193.

Я поставлю на повернення.

Колеги, наголошую, ми створимо робочу групу і доопрацюємо до другого читання. Це лише за основу.

Колеги, зараз я поставлю на повернення. Прошу всіх підтримати. Це дуже важливо. У залі є голоси.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (№ 6439-д). Прошу голосувати. Голосуємо! Підтримуємо!

«За» – 192.

Колеги, я ще раз поставлю. Давайте змобілізуємося, щоб направити на повторне перше читання (*Шум у залі*).

Я ще раз поставлю на повернення, але якщо не буде голосів, тоді на повторне перше.

Отже, хто за те, щоб повернутися до голосування про прийняття в першому читанні за основу законопроекту № 6439-д, прошу проголосувати.

«За» – 196.

Рішення не прийнято.

Зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту в комітет на повторне перше читання, щоб ми не втратили його. Прошу всіх змобілізуватися. Приймається така пропозиція?

Оксано, ви підтримуєте на повторне перше читання? Підтримуєте. Добре.

Колеги, давайте змобілізуємося і проголосуємо за повторне перше. Бо, якщо ми його відхилимо, це буде дуже поганий знак для наших громадян.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (№ 6439-д). Прошу голосувати. Голосуємо! Кожен голос має значення.

«За» – 215.

Кілька голосів не вистачило. Не встигли?

Колеги, будь ласка, зайдіть до залу і приготуйтеся до голосування. Я прошу всіх зайняти робочі місця.

Колеги, не ведіть дебатів під час голосування, будьте на робочих місцях. Я дуже прошу всіх підтримати, щоб ми не втратили законопроект. Це не стосується політики.

Покажіть останнє голосування по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 69, думаю, можна більше, «Народний фронт» – 53, «Опозиційний блок» – 12, «Самопоміч» – 15, Радикальної партії Олега Ляшка – 17, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 4, «Партія «Відродження» – 6, позафракційні – 30.

Отже, колеги, прошу всіх змобілізуватися і підтримати пропозицію про повернення законопроекту в комітет на повторне перше читання. Це цілковито прийнятна позиція.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (№ 6439-д). Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 232.

Рішення прийнято. Ми повернулися.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення в комітет проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» ([№ 6439-д](#)) для підготовки на повторне перше читання. Прошу голосувати.

Пане Сергію, поверніться! Голосуємо! Я дякую всім за розуміння.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Ми не втратили законопроекту. Прошу комітет його доопрацювати.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 75, «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 17, «Самопоміч» – 15, Радикальної партії Олега Ляшка – 18, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 4, позафракційні – 30.

Колеги, я ще раз звертаюся до вас з проханням взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду питання про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів. Це поза політикою, це вибори сільських та селищних голів. У залі є достатньо голосів, підтримайте це, будь ласка.

Колеги, зараз голова підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Бойко Олена Петрівна представить вам проекти постанов про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів.

Олено Петрівно, знайдіть, будь ласка, правильні слова для залу.

Я прошу заходити до залу.

БОЙКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні народні депутати! Шановний головуючий! Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

пропонує до розгляду проекти постанов про призначення позачергових виборів окремих сільських та селищних голів у зв'язку з достроковим припиненням їх повноважень на підставі положень статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Звертаю увагу, що в проектах постанов пропонується різна дата призначення виборів, зважаючи на дати розгляду клопотань на засіданнях комітету та вимоги Закону України «Про місцеві вибори».

У зв'язку з цим комітет пропонує призначити позачергові вибори окремих сільських та селищних голів на неділю 27 жовтня 2019 року, прийнявши проекти постанов за основу та в цілому зі зміною в них запропонованої раніше дати. Просимо підтримати рішення комітету.

Від себе хочу сказати. Шановні колеги! Це наш обов'язок, це імперативна норма Верховної Ради України. Прошу підтримати всі проекти постанов про призначення позачергових виборів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Бойко Олена Петрівна пояснила вам важливість цього питання.

Прошу народних депутатів зайти до залу і приготуватися до голосування.

Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Я звертаюся до депутатів, які зараз біля ложі уряду.

Пане Геннадію, запросіть зайняти робочі місця.

Зараз я проведу рейтингове голосування щодо призначення позачергових виборів сільських та селищних голів. Хочу вам повідомити, що комітет провів масштабну роботу і вибрав ті проекти постанов, які не мають жодного конфлікту, щодо них немає жодних непорозумінь, немає будь-яких політичних розбіжностей. Це проекти постанов про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів у Сумській, Київській, Харківській, Чернівецькій областях та інших регіонах. І це все одним проектом постанови.

Я прошу приготуватися до голосування (*Шум у залі*). Ми так ніколи не проголосуємо.

Колеги, зараз буду називати по прізвищах. Поки не відійдете від президії, у нас немає шансу проголосувати за проведення виборів. Поверніться на робочі місця. Ідеться про вибори місцевих голів. Місцеві громади чекають. Чому я маю благати вас? Це ви маєте розуміти важливість цього питання.

Колеги, зараз я проведу загальне рейтингове голосування. Якщо будуть голоси, будемо голосувати кожний проект постанови окремо. Зараз ми рахуємо кожен голос.

Отже, прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо підтримки питання про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів. Прошу проголосувати. Голосуємо! Підтримуємо місцеві громади, які чекають нашого рішення.

«За» – 166.

Колеги, я ще раз проведу рейтингове голосування. Бачу, підійшли кілька депутатів.

Колеги, займіть робочі місця. Я ще раз прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо підтримки питання про призначення позачергових виборів сільських та селищних голів. Прошу голосувати.

«За» – 167.

Це неможливо.

Колеги, проведемо ще одне рейтингове голосування щодо розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку космічної діяльності та залучення інвестицій в космічну галузь України» ([№ 9219](#)). Якщо будуть голоси, ми його одразу зможемо прийняти, якщо немає голосів, закриваємося.

Отже, прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні щодо розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку космічної діяльності та залучення інвестицій в космічну галузь України» ([№ 9219](#)). Прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 166.

Немає голосів, але це ґрунт для аналізу.

Колеги, фактично, ми і не встигли б розглянути цей законопроект, бо лишилося всього 5 хвилин. Проте ми сьогодні прийняли надзвичайно важливий законопроект про реформу освіти, надзвичайно важливий проект постанови про підтримку наших українських музеїв, а, найголовніше, ми сьогодні розблокували підписання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», і це було ключовим рішенням цього дня. Я ще раз вітаю з цим важливим державницьким рішенням. Переконаний, у найближчий

день Президент України Порошенко підпише цей закон, а спецвипуск газети «Голос України» вийде невідкладно, де буде опублікований даний закон, щоб ні в кого не могло бути ніяких сумнівів з приводу того, що закон стане чинним.

Отже, колеги, всім дякую за плідну роботу цього дня. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра о 10 годині прошу всіх прийти до залу для продовження нашої роботи.

Дякую. До побачення.